

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

FOTOS: GHITA CORDESEN NIELSEN, SEGES

Angreb af chokoladeplet. Chokoladeplet i hestebønner trives under fugtige og forholdsvis lune forhold. I tre af årets forsøg er der opnået god betaling for bekæmpelse af chokoladeplet.

interessant, idet hvidblomstretthed er koblet med et lavt indhold af tanniner. Tidligere tillagde man tanninindholdet stor betydning, når hestebønnerne skulle bruges i foder til svin. I de seneste år har forsøg med iblanding af hestebønner i foder til smågrise og slagtesvin dog vist, at tanninindholdet ikke ser ud til at have nogen betydning i denne sammenhæng.

Sådybde og udsædsmængde, uden pløjning

I foråret 2015 blev der påbegyndt en ny forsøgsserie med sådybder og udsædsmængder i hestebønner på marker, der dyrkes uden pløjning. Resultaterne af årets to godkendte forsøg fremgår af tabel 6. Der er anlagt tre

forsøg efter forsøgsplanen. Det ene forsøg på Bornholm er blevet stærkt skadet af forsommertørke og er derfor kasseret grundet usikre høstresultater. Forsøget ses i Tabelbilaget, tabel I5. Der er kun høstet mellem 6,1 og 12 hkg pr. ha ved såning i 3 cm dybde. Det viser tydeligt den ekstra usikkerhed, der er ved for øverlig såning af hestebønner.

Tabel 6 viser resultaterne for både 2016 og gennemsnit af forsøgene i 2015 og 2016, der vises nederst i tabellen. Det højeste nettoudbytte er opnået ved en udsædsmængde svarende til 40 spiredygtige frø pr. m². I årets to godkendte forsøg er der høstet samme udbytte ved

TABEL 6. Sådybde og udsædsmængder i hestebønner, pløjefri dyrkning 2015 og 2016. (I5, I6)

Hestebønne	Planter pr. m ²	Afgrøde højde v. høst, cm	Tusindkornsvægt, g	Pct. råprotein i tørstof	Udbytte, hkg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha, netto ¹⁾
<i>2016, 2 forsøg</i>						
20 spiredygtige frø pr. m ²	26	93	509	27,8	48,1	45,1
40 spiredygtige frø pr. m ²	46	93	500	28,0	58,1	52,2
60 spiredygtige frø pr. m ²	63	94	505	27,9	60,0	51,1
LSD					3,5	
<i>2015-16, 5 forsøg</i>						
20 spiredygtige frø pr. m ²	26	98	551	28,2	51,7	48,7
40 spiredygtige frø pr. m ²	47	99	550	28,5	61,3	55,4
60 spiredygtige frø pr. m ²	68	98	560	28,3	62,9	54,0
LSD					3,5	
3 cm sådybde	44	90	505	27,8	54,3	
6 cm sådybde	47	97	513	28,1	57,1	
9 cm sådybde	44	94	496	27,9	54,9	
LSD					ns	
3 cm sådybde	44	97	556	28,3	57,4	
6 cm sådybde	48	99	556	28,5	59,8	
9 cm sådybde	49	99	549	28,3	58,7	
LSD					ns	

¹⁾ Udbytte, korrigeret for forskelle i udsædsmængder. 1,0 hkg udsæd: 340 kr., afgrødepris: 135 kr. pr. hkg.

FOTO: GHITA CORDSEN NIELSEN, SEGES

I årets forsøg har der optrådt sene angreb af hestebønnerust.

FOTO: GHITA CORDSEN NIELSEN, SEGES

Angreb af vikkeshimmel i hestebønner. Der ses en misfarvning på oversiden af bladene og på samme sted på undersiden ses en skimmelbelægning som på billedet. De godkendte midler har kun meget begrænset effekt mod vikkeshimmel.

3 og 6 cm sådybde og lidt mindre ved 9 cm sådybde. I gennemsnit af de to års forsøg er der høstet næsten samme udbytte ved de tre sådybder. Her skal det erindres, at der i et forsøg i 2016 er registreret en næsten total svigtende fremspiring ved en sådybde på 3 cm. Den foreløbige konklusion efter to års forsøg er derfor, at det bør tilstræbes at etablere cirka 40 planter pr. m² og såning i 6 til 9 cm dybde.

Forsøgene søges videreført i 2017.

Sygdomme i hestebønner

> GHITA CORDSEN NIELSEN, SEGES

Chokoladeplet har været mere udbredt end normalt i 2016. Angrebene er begyndt i begyndelsen af juli i de første marker. Sidst i sæsonen har hestebønnerust også udviklet sig. Vikkeshimmel har kunnet findes i mange marker, men med relativt svage angreb i de fleste tilfælde.

I gennemsnit af tre forsøg med meget chokoladeplet er der opnået op til 11 hkg pr. ha i nettomerudbytte for svampebekæmpelse. Der har været betaling for to behandlinger, og den sene behandling omkring slutningen af juni har bidraget mest til merudbyttet. I gennemsnit af 3 øvrige forsøg med moderate angreb er der opnået op til 1-2 hkg pr. ha i nettomerudbytte, og en enkelt sprøjtning var tilstrækkelig.

Der er udført 6 forsøg med svampebekæmpelse i hestebønner efter en forsøgsplan, der blev startet i 2015. Se

FOTO: CASPER ANDERSEN, LMO

I et af forsøgene i tabel 7 er der ved siden af forsøget som demo først sprøjtet med Signum den 14. juli. Bedømt den 8. august har der været 99 procent grønt bladareal i dette demoområde, som ses på billedet. Til sammenligning har der i forsøget været 63 hhv. 92 procent grønt bladareal i forsøgsled 2 (behandlet 9. juni) henholdsvis 5 (behandlet 9. juni og 21. juni). Chokoladeplet og hestebønnerust har været de dominerende svampesygdomme.